

Informatieblad

Inleiding

Een klein jaar voor Prinsjesdag worden op het ministerie van Financiën de voorbereidingen voor de volgende rijksbegroting en Miljoenennota gestart. De minister van Financiën heeft een centrale rol in het begrotingsproces.

Begrotingscontrole en verantwoording

Ook achteraf, na afloop van het begrotingsjaar, wordt de realisatie van de begroting gecontroleerd.

De interne auditfunctie op de departementen geeft het politieke en ambtelijke management zekerheid en advies over de kwaliteit van de beleids- en beheerprocessen en de rechtmatigheid van activiteiten. De verschaffing van zekerheid vindt enerzijds zijn grondslag in de wet- en regelgeving (wettelijke taak, waaronder het afgeven van een accountantsverklaring bij het departementale jaarverslag) en anderzijds in de specifieke behoeften van het management vraaggestuurde onderzoeken en overige dienstverlening.

De Rijksauditedienst, onderdeel van het ministerie van Financiën, verricht de interne auditfunctie voor de departementen van BZK, Financiën, VWS en VROM en voert voorts een aantal specifieke taken uit ten behoeve van alle (departementale) auditediensten. Ook de Algemene Rekenkamer en het parlement voeren controle achteraf uit.

Ook achteraf, na afloop van het begrotingsjaar, wordt de realisatie van de begroting gecontroleerd.

Bij de controle wordt nagegaan of de uitgaven van de ministeries daadwerkelijk ten goede zijn gekomen aan de diverse doelstellingen (de rechtmatigheid van uitgaven). Beleidsmatig interessanter is de vraag of het ministerie met de aan haar beschikbaar gestelde gelden, bereikt heeft wat het wilde bereiken en gedaan en gepresteerd heeft wat het had toegezegd.

Voorlopige Rekening (stap 1)

(februari van het jaar volgend op het begrotingsjaar)
Deze budgettaire nota geeft twee maanden na afloop van het begrotingsjaar op hoofdlijnen de voorlopige realisaties van het afgelopen begrotingsjaar.

Departementaal jaarverslag en accountantsrapport (stap 2)

(15 maart van het jaar volgend op het begrotingsjaar)
Na afloop van het begrotingsjaar maakt ieder ministerie het zogeheten jaarverslag op, de financiële verantwoording zoals deze vroeger werd

genoemd. Het jaarverslag is het spiegelbeeld van de begroting. Hierin wordt per begrotingsartikel ingegaan op de vraag in hoeverre men werkelijk het gestelde beleidsdoel heeft bereikt, welke prestaties er geleverd zijn, welke activiteiten ondernomen en wat dat gekost heeft. In het bijbehorende accountantsrapport geeft de accountantsdienst van het betreffende ministerie een oordeel over het jaarverslag en over de bedrijfsvoering van het ministerie in het afgelopen begrotingsjaar. De ministeries moeten hun jaarverslag en hun accountantsrapport voor 15 maart (van het jaar volgend op het begrotingsjaar) naar het ministerie van Financiën sturen. Voor ieder jaarverslag moet een slotwet worden ingediend.

Jaarverslagen naar Algemene Rekenkamer (stap 3)

(31 maart van het jaar volgend op het begrotingsjaar)

Na bespreking van de jaarverslagen in de Ministerraad eind maart stuurt de minister van Financiën de jaarverslagen en de accountantsrapporten uiterlijk 31 maart naar de Algemene rekenkamer. De minister van Financiën stuurt uiterlijk 21 april het Financieel Jaarverslag van het Rijk (FJR) en de controlebevindingen van de accountantsdienst van het ministerie van Financiën naar de Algemene Rekenkamer. Zoals de Miljoenennota vooruitblijkt op het te voeren begrotingsbeleid, zo blikt het FJR terug op het gevoerde begrotingsbeleid, op de ontwikkelingen en uiteindelijke realisaties op het gebied van de uitgavenkaders, het begrotingssaldo (het tekort of overschot op de overheidsbegroting) en de schuld. Het verslag bevat verder de staat van ontvangsten en uitgaven van het Rijk. Deze laatste moet eerst door de Algemene Rekenkamer worden goedgekeurd voordat hij aan de Staten-Generaal aangeboden kan worden.

Aanbieding Jaarverslagen aan Tweede en Eerste Kamer (stap 4)

(de derde woensdag van mei van het jaar volgend op begrotingsjaar)

De Algemene Rekenkamer, die de stukken controleert ten behoeve van de Tweede en Eerste Kamer, stelt bij elk departementaal jaarverslag een rapport met haar bevindingen op. Onder voorbehoud van de vaststelling van de slotwetten geeft de Algemene Rekenkamer een verklaring van goedkeuring van het Financieel Jaarverslag van het Rijk. De Algemene Rekenkamer stuurt deze rapporten en de verklaring van goedkeuring voor de derde woensdag in mei aan de Tweede en Eerste Kamer en de (betrokken ministers). De minister van Financiën biedt het Financieel Jaarverslag van het Rijk en de departementale jaarverslagen, op de derde woensdag in mei aan de Tweede Kamer aan. Sinds 2000 doet hij dit met een speciaal koffertje. Net als op de derde dinsdag in september, wanneer hij de rijksbegroting en de Miljoenennota aanbiedt. (De accountantsrapporten en de slotwetten worden die dag ook aan de Tweede Kamer gestuurd.)

Verantwoording en Dechargeverlening (stap 5)

(begin juni van het jaar volgend op het begrotingsjaar)

In de eerste weken van juni overlegt de Tweede Kamer met de individuele ministers - aan de hand van de jaarverslagen en de Rekenkamerrapporten - over het door hen gevoerde beleid. Ter afsluiting vindt nog een debat op hoofdlijnen plaats. Op basis van de jaarverslagen kunnen de ministers door de Tweede en Eerste Kamer worden gedechargeerd over het door hen gevoerde (financiële) beheer. Van dit laatste is pas sprake als de slotwet van het betreffende jaarverslag als wetsvoorstel is aangenomen. Daarmee is de begrotingscyclus rond!

	MINISTERIES	MINISTERIE VAN FINANCIËN	MINISTERRAAD	STATEN-GENERAAL
Februari 2013		<p>Voorlopige Rekening</p> <p>Deze nota geeft twee maanden na afloop van de begrotingsuitvoering de voorlopige eindstand van de rijksbegroting (inkomsten en uitgaven van de overheid).</p>		
15 maart 2013	<p>Jaarverslagen, accountantsrapporten en slotwetten</p> <p>Ieder ministerie maakt een jaarverslag waarin staat of de doelen zijn bereikt, welke prestaties er geleverd zijn en wat het heeft gekost. Voor ieder jaarverslag moet een slotwet worden ingediend waarin een ministerie de definitieve boekhoudkundige verantwoording geeft over de begroting.</p>			
Eind maart 2013			<p>Bespreking jaarverslagen</p> <p>Na bespreking in de Ministerraad stuurt de minister van Financiën de jaarverslagen en accountantsrapporten door naar de Algemene Rekenkamer.</p>	
3e woensdag in mei 2013		<p>Financieel Jaarverslag Rijk 2012</p> <p>Op het ministerie van Financiën wordt het Financieel Jaarverslag van het Rijk (FJR) opgesteld. Zoals de Miljoenennota vooruitblijkt op de rijksbegroting, wordt in het FJR teruggeblijkt op de begroting van de overheid. Nadat het FJR is goedgekeurd door de Algemene Rekenkamer biedt de</p>		

		minister van Financiën op de derde woensdag in mei het Financieel Jaarverslag van het Rijk en de jaarverslagen van de ministeries aan in de Tweede Kamer.		
Juni 2013				<p>Behandeling slotwetten</p> <p>Ter afsluiting vindt begin juni een debat op hoofdlijnen plaats met de individuele ministers over de jaarverslagen en de Rekenkamer-rapporten. Als ook de slotwetten zijn aangenomen is de begrotingscyclus rond!</p>